

Criza care ni se promite

R.

2 aprilie 2022

Vor exista mereu oameni, de regulă cei mai bine plasați în ierarhia economică și socială, care-și vor apăra privilegiul și poziția invocând libertatea, moralitatea și ordinea. Într-o societate a cărei funcționare este una în esență extractivă, o societate mânată de logica profitului și a acumulării, în care statul este garantul dreptului de proprietate (de fapt, singurul drept efectiv, restul decurgând din el sau fiind judecate în raport cu el), libertatea clamată de cei mai privilegiați, de deținătorii de capital (social, economic, politic) înseamnă, în primul rând, libertatea de a „extrage” în continuare fără griji, de a se înstăpâni asupra resurselor comune (a „privatiza”, adică „a priva”), de a-i exploata fără milă pe cei mai prost plasați și de a-i tutela, toate îndatoriri sacre, după cum se știe, ale omului virtuos, bogat și întreprinzător.

Singura libertate admisă este libertatea unuia împotriva celuilalt, tirania proprietății exclusive și dreptul absolut de a dispune de lucruri, ființe și resurse după bunul plac. Iată singurul lucru sfânt și singura lege morală recunoscută azi, înaintea tuturor celorlalte.

Ni s-a tot vorbit de elite și lideri, de o meritocrație care ar răsări magic din volburile competiției, cică singurul fel de a-i diferenția pe cei care merită să trăiască de cei care nu sunt decât o turmă de disprețuit și de mulș, balastul care trebuie lăsat în urmă în cursa către nimic. Taman la „vârf” descoperim însă că „selecția naturală a celui mai bun” dă rateuri mai mereu, scoțând la iveală personaje sinistre sau meschine, ticăloși, brute și o nesfârșită colecție de tirani și prădători. Tot ei sunt însă cei care ne țin lecțiile de etică, de civism și de succes, ne vorbesc despre eroism, sacrificiu și muncă, tot ei ne condamnă la sărăcie, la servitute și, uneori, ne trimit la moarte.

Inegalitatea și brutalitatea relațiilor sociale și economice nu sunt excepțiile, ci chiar formele ordinii actuale. E o constatare pe care oricine o poate face cu ochiul liber.

Ni se vorbește mai nou de criză, suntem pregătite pentru o nouă curbă de sacrificiu, pentru vremurile grele care vor urma. Dar despre ce criză este vorba și a cui? În timp ce, de pildă, în alte părți companiile care împart dividende nu vor primi bani suplimentari de la guvern, Banca Națională se mulțumește să le recomande cu blândețe băncilor să nu facă împărțeala profitului de anul trecut în văzul lumii. Dar când s-au împiedicat vreodată „oamenii de succes” de așa sentimentalisme? Doar sunt în „dreptul” lor. Când a stat vreodată dezastrul în calea sărbătorii profitului? În plus, după cum ne-a transmis și purtătorul de cuvânt al băncilor, ministrul de finanțe, datoriile (creditele) sunt sfinte. Se amână doar, nu se șterg. Ca păcatul strămoșesc, ele sunt temelia „morală” a întregii lumi. Datornicii și păcătoșii trebuie doar să se supună și să tragă mai tare dacă vor să fie mântuiți. Banul și credința, proprietatea și Dumnezeu, vinovăția și datoriile, iată baza!

În tot acest timp, guvernul nu pare să aibă decât o singură grijă: cum să nu afecteze profiturile instituțiilor financiare, a căror rată în România este, de altfel, una dintre cele mai mari din U.E. Urmează, este clar, și alte exonerări fiscale pentru marile companii și pentru patroni, în timp ce măsurile care să-i ajute pe cei care vor fi cei mai afectați de această situație, adică pe cei care muncesc, pe cei care-și pierd veniturile, pe oamenii fără adăpost și pe cei vulnerabili, sunt timide în cel mai bun caz, atunci când nu lipsesc cu desăvârșire. Pentru ei avem oricum jandarmeria și poliția.

Dacă vor urma cumva tăieri, fiți siguri că modelul va fi unul biblic, adică celor ce au li se va da, iar celor care n-au, li se va lua și puținul de care se mai agățau. De altfel, după cum bine se observă, principala preocupare a autorităților nu este să salveze viețile oamenilor, ci să(-și) salveze averile și privilegiile, dar mai ales să păstreze *status quo*-ul și modelul economic extractiv și coercitiv. Toată lumea să stea, adică, la locurile lor, așa cum ne sfătuiesc zi de zi prin megafoane forțele de ordine, atunci când nu ne pun imnul.

Solidaritatea pe care ne-o vor cânta de acum încolo pe nas politicienii, cu intonații grave, de cioclii financiari, și pe care o vor folosi, e clar, ca pretext pentru măsuri tot mai brutale, va fi, ca de obicei, solidaritatea celor săraci cu cei bogați. Altfel, dacă resursele ar merge către oamenii în nevoie, s-ar chema comunism și anarhie și nu se cade. Datoria de solidaritate a muncitorilor este, bineînțeles, în primul rând față de profitul băncilor și al companiilor, față de economie și de stat. Orice altceva e populism, dezordine sau idealism.

Muncă la patron, credință, patrie! Muncă la patron, credință, patrie! Căci ce ne-am face noi fără șefi care să ne umilească, fără popi care să ne otrăvească mințile, fără politicieni care să ne conducă, fără bancheri care să ne jupoaie și fără jandarmi care să ne supravegheze? Ne-am face de cap, evident. Poate că ne-ar veni nebuneasca idee că sănătatea, educația, locuirea și hrana sunt bunuri comune, nu mărfuri sau privilegii. Mai înspăimântător, poate că ne-am dori o economie pe măsura omului și a naturii, întemeiată pe cooperare liberă, pe solidaritate și ajutor reciproc. Poate că ne-am dori o lume în care nimeni să nu fie lăsat pe dinafară, iar sărăcia să nu fie o condamnare la moarte sau o invitație la exploatare. O lume fără stăpâni și fără supuși, fără pradă și prădător, în care viața să fie pentru toți, nu doar pentru o mână de aleși. Groaznic, vă dați seama?

Criza este doar un alt nume pentru un război social, economic și ecologic care se duce de multă vreme. Tăierile de la sănătate și de la educație, distrugerea infrastructurii publice, precarizarea accelerată a muncii, finanțarea obscenă a instituțiilor de forță, privilegierea capitalului și jaful generalizat, cu concursul statului, fie că vorbim de păduri sau de sistemul de sănătate, sunt toate parte a acestui război. În timp ce România a avut creșteri economice record ani la rândul și traversează probabil cea mai prosperă perioadă din întreaga ei istorie, mizeria și nesiguranța s-au adâncit pentru cei mai mulți dintre noi. În acest context trebuie înțeles răspunsul tardiv și neconvingător al autorităților la epidemia de COV-19. Instalarea stării de urgență, la umbra căreia deja se fac gheșefturi ca în basmele cu antreprenori și oameni de succes, restrângerea drepturilor, lipsa de dialog social, tendințele tot mai autoritare ale guvernului, cuplate cu lipsa testărilor, cu lipsa materialelor pentru lucrătorii sanitari și cu discursul tot mai paternalist și militarist, nu sunt, prin urmare, simple întâmplări, ci arată o tendință clară. Indică, până la urmă, o alegere politică, aceea de a privilegia interesele celor care au (banii, puterea, resursele) și de a pune la adăpost această „putere” în detrimentul vieții celorlalți, sporind în același timp incertitudinea, controlul și presiunea.

În loc de încheiere: *„Fie conducătorii ne vor impune starea lor de excepție, fie o vom inventa noi pe a noastră. Fie vom îmbrățișa adevărurile care ies la iveală acum, fie vom pune capul pe butuc. Fie, plecând de la lecțiile colapsului actual, vom folosi răstimpul pe care-l mai avem pentru a formula o altă lume, fie colapsul se va adânci. Nu-i lăsați pe cei care v-au condus la prăpastie să aibă pretenția să vă scoată tot ei din ea. Nu vor face decât să vă pregătească un iad mai perfecționat, un mormânt încă și mai adânc. Dacă ar fi în stare, ar trimite armata să patruleze și în lumea de apoi.”*[1]

[1] citat tradus dintr-un text apărut în *Ă contretemps*, martie 2020

Biblioteca Anarhistă

R.
Criza care ni se promite
2 aprilie 2022

pagini-libere.ro

ro.theanarchistlibrary.org